

Justis- og beredskapsdepartementet
Gullhaug Torg 4A
0484 Oslo

Oslo, 02.12.20

Norske Kvinners Sanitetsforening visert til forslag til ny lov om erstatning fra staten til voldsutsatte og har følgende innspill:

- **N.K.S. mener terskelen for å søke voldsoffererstatning blir for høy med det nye lovforslaget og at ansvaret legges på voldsofrene (høringsnotatets punkt 1.1 og 8.5.1 – Krav om dom)**
- **N.K.S. mener det nytt lovforslag vil med dette privatisere og individualisere konsekvensene av vold**

N.K.S. tilslutter oss høringsuttalelsen fra Advokatfirmaet Salomon Johansen AS og høringsuttalelsen til Juridisk rådgivning for kvinner (JURK).

Vi vil i det følgende komme med merknader til enkelte av punktene i høringsforslaget der vi ser at dette lovforslaget særlig rammer kvinner. Nemlig ofre for voldtekt og vold i nære relasjoner.

N.K.S. mener terskelen for å søke voldsoffererstatning blir for høy med det nye lovforslaget og at ansvaret legges på voldsofrene.

Regjeringens forslag til ny voldsoffererstatningslov legger ansvaret over på den voldsutsatte og øker terskelen for å få voldsoffererstatning. Særlig i voldtektssaker og vold i nære relasjoner hvor kvinner er overrepresentert.

Voldsoffererstatning er en rettighet voldsopfre har til økonomisk kompensasjon fra staten for skader påført som følge av straffbare voldshandlinger. I dag gjelder det en lang rekke krenkelsler, blant annet vold, seksuelle overgrep eller andre straffbare handlinger som krenker respekten for liv, helse og frihet. Voldsoffererstatning er viktig både økonomisk og helsemessig og er kanskje den eneste formen for anerkjennelse mange voldsopfre får.

For å få erstatning etter dagens voldsoffererstatningslov, er det et krav om at voldsopfre anmelder forholdet. Dette er allerede et høyt krav da mørketallene er store. For mange oppleves anmeldelse som en stor risiko å ta, spesielt i saker om vold fra nærstående, da de frykter voldsutøveren sin reaksjon. Anmeldelsene leveres ofte for å oppfylle vilkåret om anmeldelse etter voldsoffererstatningsloven. Om saken blir henlagt kan man likevel søke om voldsoffererstatning. En mulighet for anerkjennelse og reparasjon av den uretten som har blitt begått, har vært voldsoffererstatning. Da har man, selv om saken er henlagt, hatt mulighet til å søke erstatning. Med det nye lovforslaget vil terskelen for å få voldsoffererstatning bli for høy og ramme særlig sårbare grupper: Endringen øker kravet fra anmeldelse til at offeret må ha en dom der vedkommende har blitt tilkjent erstatning. Denne radikale endringen i loven vil ramme kvinner hardest. Nesten [80 % av alle voldtektssaker](#) som blir anmeldt ender med henleggelse. Kun få saker ender i tiltale og selv da er det ingen garanti for at saken ender med en fellende dom. Dersom det nye lovforslaget blir vedtatt slik det står nå, må voldsopfre gå til sivil søksmål mot skadevolder, og vinne, for å kunne få

voldsoffererstatning fra staten. Dette er en risiko og en påkjenning de færreste har mulighet til, eller ønsker å ta.

N.K.S. mener det nytt lovforslag vil med dette privatisere og individualisere konsekvensene av vold

I et sivil søksmål kan kvinnen risikere å ikke bare tape saken, men også betale saksomkostningene til sin egen voldtektssmann. I en situasjon hvor en kvinne har blitt utsatt for en gruppevoldtekt, hvor hver gjerningsmann stiller med egen advokat, kan offeret risikere og betale saksomkostningene til flere gjerningsmenn. Dette advarer N.K.S. mot.

Regjeringen vil med dette privatisere og individualisere konsekvensene av vold. Det er i seg selv et tilbakeskritt. Svært få har ressurser, helse og krefter til å gå til sivil søksmål. I saker hvor det er snakk om vold mot kvinner i nære relasjoner vil kvinner måtte gå til søksmål mot sine familiemedlemmer. Det kan være faren til kvinnens barn eller hennes egen far. Og måtte møte vedkommende i retten er for mange en umulighet.

Resultatet av det nye lovforslaget er å legge enda mer ansvar over på offeret. Om motivasjonen er å spare penger mener N.K.S. dette er et feilgrep. Voldtekt, vold i nære relasjoner og blind vold koster samfunnet flere [milliarder i året](#). Mange blir påført alvorlige og langvarige fysiske og psykiske skader. Kvinner som har vært utsatt for vold som har hatt store utgifter på grunn av tapt arbeidsinntekt, helseutgifter og store endringer i livssituasjon skal ikke ta den regningen. Å gi ofre for vold anerkjennelse og ressurser er et viktig steg for mange å komme tilbake til hverdagen igjen.

N.K.S. advarer mot det vi opplever er en privatisering av vold og mener at så lenge vold mot kvinner sjeldent ender i fellende dom, må den eneste anerkjennelsen tilgjengelig, nemlig voldsoffererstatning bli enklere og mer tilgjengelig og fortsette å være et kollektivt ansvar. Tilgangen på voldsoffererstatning er allerede for snever. N.K.S. fraråder på det sterkeste å innskrenke voldsutsattes mulighet til erstatning ytterligere.

Med vennlig hilsen
Norske Kvinners Sanitetsforening

Grete Herlofson
generalsekretær

Cathrine Linn Kristiansen
Politisk rådgiver